

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Антофійчук В. З тривогию про людину. *Трайста М. Г. Стижерети* : Роман в оповіданнях «Бляшаний Христос». Повість «Стижерети». Оповідання. Бухарест : RCR EDITORIAL, 2020. С. 5–14.
2. Гриневичева К. Легенди і оповідання для молодіжи. Львів, 1906. 44 с.
3. Гриневичева К. По дорозі в Сихем та інші оповідання для молодіжи. Львів, 1923. 64 с.
4. Дучимінська О. Сумний Христос : Повісті, оповідання. Львів : Каменярь, 1992. 238 с.
5. Жулинський М. Християнство і національна культура. *Біблія і культура* : Зб. наук. статей. Вип. 1. Чернівці : Рута, 2000. С. 6–8.
6. Забужко О. Коментар до дій св. апостолів. *Жовтень*. 1989. № 8. С. 6–7.
7. Ірод К. Привітне слово. *Трайста М. Г. Між коханням і смертю*. Бухарест : RCR EDITORIAL, 2016. С. 5–9.
8. Історія української літератури ХХ століття : У 2 кн. / За ред. В. Г. Дончика. Київ : Либідь, 1998. Кн. 1. 464 с.
9. Квіт О. Зоря світу : Оповідання з життя Пречистої Діви. Львів : Наш приятель, 1936. 62 с.
10. Квіт О. Хлопчик з Назарету : Легенди. Львів : Наш приятель, 1938. 32 с.
11. Королева Н. Во дні они... : Нариси. Львів, 1935. 38 с.
12. Костенко Л. Вибране. Київ : Дніпро, 1989. 559 с.
13. Малорусскія народныя преданія и рассказы. Сводъ Михаила Драгоманова. Київ, 1876. С. 89 – 169.
14. Набитович І. Універсум *sacrum* у художній прозі. Дрогобич-Люблін : Посвіт, 2008. 600 с.
15. Трайста М. Г. Стижерети : Роман в оповіданнях «Бляшаний Христос». Повість «Стижерети». Оповідання. Бухарест : RCR EDITORIAL, 2020. 292 с.
16. Туптало Д. Життя Святих (Четї Мінеї) : У 12 т. / Пер. з церк.-сл. Д. Сироїд. Львів : Свічадо, 2011. Т. 10 : Червень. 568 с.

УДК 811.111: 81'367.4

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.47>

**СЕНСОРНА ЛЕКСИКА В АНГЛОМОВНИХ МЕДІЙНИХ НОВИНАХ
ПРО СТАН ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ**

**SENSORY VOCABULARY IN ENGLISH LANGUAGE MEDIA NEWS ABOUT
THE SITUATION IN HOSPITALITY INDUSTRY**

Бокшань Г.І.,

orcid.org/0000-0002-7430-8257

кандидат філологічних наук, доцент,

*доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу й іноземних мов
Херсонського державного аграрно-економічного університету*

Сенсорна лексика вербалізує процес отримання інформації зі зовнішнього світу за допомогою органів чуття. Частотність її використання в текстах інтернет-новин залежить передусім від особливостей відображуваної в них сфери суспільного життя. Вживання сенсорної лексики у медійних текстах зумовлене потребою чіткішої візуалізації об'єкта, який знаходиться у віддаленому доступі, коли немає можливості безпосередньо залучити органи чуття для отримання інформації про нього. Переважна більшість публікацій про сенсорну лексику стосується її функціонування в текстах художньої літератури, натомість спостерігаємо брак розвідок, увага в яких була б зосереджена на особливостях використання цього сегменту словника англійської мови саме в інтернет-новинах вузькоспеціалізованих сайтів. Потреба заповнити цю лауну надає актуальності обраній темі дослідження. Мета розвідки – проаналізувати особливості використання сенсорної лексики на матеріалі англійськомовних інтернет-новин, класифікувавши відібрані одиниці й ідентифікувавши морфологічні ознаки смакових, нюхових, тактильних та зорових сенсоризмів. У якості матеріалу дослідження було обрано новини американського сайту “Sprudge”, який висвітлює особливості сучасної кавової культури, стан закладів індустрії гостинності, що спеціалізуються на кавовій продукції. Методом суцільної вибірки було виявлено лексичні одиниці, що на вербальному рівні відображають: сприймання на смак (одна з найбільш чисельних груп сенсоризмів), сприймання на запах (ще один із наймасивніших прошарків), сприймання на дотик (відстає за чисельністю від двох попередніх), сприймання зором (найменш чисельна група сенсорної лексики в проаналізованому контенті). Лексики, що стосується сприймання на слух не було ідентифіковано. Виявлений нами розподіл сенсорної лексики за каналами сприймання логічно зумовлений тим, що традиційними характеристиками кавової продукції та супутніх десертів, що опиняються в полі зору авторів новин сайту “Sprudge”, є аромат і смак, тоді як зорова й дотикова перцепція є периферійними у визначенні її якості.

Ключові слова: медійні новини, індустрія гостинності, сенсорна лексика, смакові сенсоризми, запахові сенсоризми, дотикові сенсоризми, зорові сенсоризми.

Sensory vocabulary verbalizes the process of obtaining information from the external world through sense organs. The frequency of using them in the texts of media news mainly depends on specificity of the area of social life reflected in them. The use of sensory vocabulary in media news is determined by the need of more distinctive visualization of remote objects, when there is no possibility to involve sense organs to obtain information about them. The majority of publications about sensory vocabulary concerns its functioning in fiction, however, there is a lack of studies focusing on specificity of functioning of this segment of English vocabulary in media news of specialized websites. The need of filling this gap makes the theme of the research topical. The purpose of the study is to analyze specificity of using sensory vocabulary in English language media news, classifying the selected units and identifying morphological features of taste, smell, touch and sight sensory words. News of the American website "Sprudge" reflecting the situation in the modern coffee culture, the state of hospitality industry institutions, specializing in coffee products, was used as the research material. The total sample method was applied to identify lexical units, reflecting sense on a verbal level: taste perception (one of the largest groups of sensory words), smell perception (another large layer), touch perception (smaller than the former two), sight perception (the smallest group of sensory words in the analyzed content). Lexical units reflecting hearing perception were not identified. The established distribution of sensory vocabulary is determined by the fact that smell and taste are traditional characteristics of coffee and desserts described by the authors of news on the website "Sprudge", whereas sight and touch perception is peripheral for examining their quality. The prospects of further research in the outlined direction consist in studying the specificity of functioning of sensory vocabulary in media news reflecting the development of food industry enterprises.

Key words: media news, hospitality industry, sensory vocabulary, taste sensory words, smell sensory words, touch sensory words, sight sensory words.

Постановка проблеми. Сенсорна лексика вербалізує процес отримання інформації зі зовнішнього світу за допомогою органів чуття. Частотність її використання в текстах інтернет-новин залежить передусім від особливостей відображеної в них сфери суспільного життя. Зрозуміло, що сенсоризми переважають у медійних текстах, які висвітлюють стан функціонування галузей, пов'язаних із виробництвом, реалізацією і просуванням продукції, якість якої визначається за допомогою органів чуття. Скажімо, цей сегмент словникового складу більш характерний для новинних сайтів, що спеціалізуються на харчовій чи парфумерній продукції (смакові й запахові сенсоризми), предметів одягу й декору (зорові й дотикові сенсоризми). Вживання сенсорної лексики у медійних текстах зумовлене потребою чіткішої візуалізації об'єкта, який знаходиться у віддаленому доступі, коли немає можливості безпосередньо залучити органи чуття для отримання інформації про нього. Відповідно, доречне користування сенсоризмами сприяє створенню привабливого іміджу продукції і сприяє її успішному просуванню на ринку. Дослідження цієї частини словникового складу має досить багату історію, що зумовлено інтересом до неї лінгвістів різних галузей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему функціонування сенсорної лексики активно досліджують сучасні вчені, які розглядають різні її аспекти відповідно до кола своїх наукових зацікавлень. Так, К. Шапочка і В. Москаленко надали загальну характеристику поняття «сенсорна лексика» в лінгвістичному аспекті [7]. Л. Гливінська виявила у своїй розвідці структурно-функціональні особливості сенсорної лексики в поезіях українських шістдесятників [2]. Г. Василенко дослідила специфіку та функції

сенсорної лексики на основі лінгвостилістичного аналізу текстів англійських туристичних джерел [1]. У своїй праці О. Єримізіна й О. Полховська сфокусували увагу на перцептивних образах у романах Джанет Вінтерсон [3]. О. Змієвська й О. Козачишина з'ясували механізми репрезентації перцептуальних знань у семантичному та когнітивному шарах текстової семантики на матеріалі художніх текстів [4]. О. Клещова зосередилася на запахових сенсоризмах, використовуючи творчість Андрія Кузьменка як об'єкт дослідження [5]. У дисертаційній роботі К. Тулюлюк виявлено лінгвопрагматичні особливості вживання лексичних одиниць лексико-семантичного поля «чуттєве сприйняття» у гендерному аспекті [6]. Утім, як бачимо, переважна більшість опрацьованих публікацій про сенсорну лексику стосується її функціонування в текстах художньої літератури, натомість спостерігаємо брак розвідок, увага в яких була б зосереджена на особливостях використання цього сегменту словника англійської мови саме в інтернет-новинах вузькоспеціалізованих сайтів. Потреба заповнити цю лакуну надає актуальності обраній темі дослідження.

Мета розвідки – проаналізувати особливості використання сенсорної лексики на матеріалі англійських інтернет-новин, класифікувавши відібрані одиниці й ідентифікувавши морфологічні ознаки смакових, нюхових, тактильних та зорових сенсоризмів.

Виклад основного матеріалу. У якості матеріалу дослідження було обрано новини американського сайту "Sprudge", що висвітлює особливості сучасної кавової культури, стан закладів індустрії гостинності, які спеціалізуються на кавовій продукції, зокрема, відкриття нових кав'ярень, а також пропонує інтерв'ю з представниками кавового бізнесу – рестораторів, баристів,

барменів, шеф-кухарів і підприємців. Тематична орієнтованість новин доволі обмежена й розрахована на вузьке коло зацікавлених читачів. Щомісяця на сайті викладають понад 40 дописів. Розширенню аудиторії сприяє сторінка “Sprudge” у соцмережах.

Проаналізовані тексти охоплюють період 2021 – початку 2022 року. У відборі матеріалу дослідження керувалися наявністю в мовній одиниці компоненту сприйняття органами чуття, тобто вербальної актуалізації перцепції.

Погоджуємося з К. Шапочкою і В. Москаленко в тому, що «сенсорна лексика є вагомим компонентом мовних картин світу, оскільки саме на основі чуттєвої інформації про світ відбувається концептуалізація дійсності на площині тієї чи іншої мови» [7, с. 222]. Використання сенсорної лексики в новинах про заклади індустрії гостинності, що займаються продукуванням чи реалізацією кавової продукції, видається цілком доречним, оскільки її просування базується на акцентуванні саме смакових і нюхових характеристик. Тож маємо підстави припускати, що використання сенсорної лексики в цьому сегменті інтернет-новин є доволі частотним.

Методом суцільної вибірки було виявлено лексичні одиниці, що на вербальному рівні відображають:

- сприймання на смак;
- сприймання на запах;
- сприймання на дотик;
- сприймання зором.

Лексики, що стосується сприймання на слух не було ідентифіковано.

Сприймання на смак. Ця група є однією з найбільш чисельних у вибірці, що пояснюється специфікою контенту на сайті “Sprudge”. Предикативний компонент репрезентований дієсловом *taste* у значенні «смакувати, мати смак» або ж «смакувати, відчувати смак» та порівняльною конструкцією з цією лексею *taste like*:

Perc Coffee’s Holiday Blend makes a few things clear: this coffee’s origin is “the heart”, and it tastes like “fruitcake and snuggies”.

You can taste these nuances (much like you can with coffee grown in the various regions of Guatemala).

Також значення «смакувати» з конотацією «отримувати насолоду від смаку» репрезентоване сенсоризмом *savor*:

Savor the specialness of this coffee and enjoy.

Субстантивним компонентом цієї групи лексики є іменник *taste*, який функціонує з означеннями або самостійно:

Unlike canned soups, the pour-over broths “contain no artificial flavors” and thus are said to offer a more pure taste of the ingredients used.

Continuing on language, tell us about smag [‘smaej], the Danish word for the sensation of taste on the tongue, but that also encompasses an overall experience of taste, including flavor.

З лексики на позначення п’ятьох базових смаків було ідентифіковано лише три, що пояснюється обмеженістю асортименту продукції, на якій спеціалізуються заклади індустрії гостинності, діяльність яких висвітлює сайт “Sprudge”. Семантика цих смаків представлена у морфологічних варіантах іменника (*sweetness, acidity, bitterness*), прикметника (*sweet, bitter*) і дієприкметників (*sweetening, unsweetened*).

We use real spices sourced from farms around the world for their natural sweetness, variety, and quality.

You get to choose the origin of the beans, acidity, and even the design of the latte art which can be created with the “3D coffee editor.”

Yes, it does have more caffeine than Arabica, which can enhance the perceived bitterness.

The Nahuatl drink atole tastes like a sweet corn milkshake is made with freshly milled corn, milk, and a bit of vanilla.

This most recent study, published recently in the journal Scientific Reports, researchers sought to find how genetic variants associated with caffeine sensitivity and bitter taste perception affected and individual’s coffee proclivities.

Just think about it, a little sugary baby bird buddy floating on top of your coffee, wading in your Wush Wush, sweetening it up all the while.

Dona has a wonderful gift set this season that links up a yummy bottle of their unsweetened chai concentrate with your very own jar of coffee blossom honey from Guatemala.

Відтінки базових смаків представлено в іменникових атрибутивних конструкціях:

It is a Kenyan varietal, SL-28, that produces pronounced berry acidity balanced with honey sweetness.

Якість смаку вербалізовано такими прикметниками, як *delicious, tasty, yummy*:

Pekoe is for those who love the intentionality of crafting a delicious cuppa.

Though in truth, the Tropical Burst and Sparkly Wild Berry both sound kinda tasty, were it not for the Peepsness of it all.

Isn’t that so yummy and interesting?

Вони також репрезентовані в морфологічних варіантах прислівників:

But just because you aren't drinking alcohol doesn't mean you can't drink deliciously.

Acaia makes industry-leading coffee scales and this is their smallest, sleekest option, perfect for any tastefully appointed home coffee bar.

Сприймання на запах. Ця група є одним із наймасивніших прошарків сенсорної лексики, що використовується авторами новин на сайті "Sprudge". Ядерна лексема на позначення аромату *flavor* репрезентована значно частіше, ніж її синоніми *smell* або *aroma*. Вона функціонує у колокаціях як головна або атрибутивна одиниця.

Olympia Coffee Roasters may win this year's coveted holiday flavor descriptor award, to wit: "Flavors of candied citrus and the aroma of fresh-cut Christmas trees."

Different grind sizes will extract at different rates, muddying up the flavor profile.

It is very hard to wait patiently in line surrounded by Golden Crown Panaderia's legendary smell: the toasty cinnamon and sugar melting off of baking biscochitos – cookies that cannot be described, and must be tasted.

Основа *flavor* представлена іменником, прикметником *flavorful*, складеними прикметниками *flavor-wise* і *coffee-flavored*.

The first is known as "The Original Donut Shop Coffee Flavored Marshmallow Chicks," which is pretty self-explanatory flavor-wise, in that it is obviously "bold and flavorful," just like your favorite brew.

This year, according to The Morning Call, Just Born is making up for lost time by putting out multiple different coffee-flavored varieties of Peeps.

Лексема *aroma* представлена похідними *aromatics* та *aromatize*:

Get these categories [for tasting and describing tasting], and then we can always dive deeper into the exact aromatics, or what type of berries it is.

Knock the basil leaf and aromatize the glass in circular movements.

Характеристики аромату професійними дегустаторами кави визначаються за допомогою дескрипторів, що містять словосполучення типу *notes of*, тому вони оприсутнюються в текстах новин на сайті "Sprudge":

Look for notes of citrus and vanilla, accompanied by creamy milk chocolate.

A blend of coffees from Honduras and Ethiopia, this coffee is approachable and cozy, with notes of baked fruit, jam, and brown sugar.

This coffee is fruity and light with notes of apricots and raspberries.

True to an heirloom variety Ethiopian coffee, Double Happiness – named after the Chinese

symbol 囍 meaning joy and happiness – has notes of black tea, stone fruit, and graham cracker.

Необхідно зазначити, що можна помітити накладання груп сенсорної лексики «сприймання на смак» і «сприймання на запах», оскільки поняттям «ноти» послуговуються професійні дегустатори кави для характеристики смакових і запахових якостей:

This way it just has the name of the coffee and three tasting notes.

Fellow judge and Dutch Barista Champion Merijn Gijsbers concurs: "She managed to create a cocktail that brings all the flavor notes of Licor 43, the coffee of her choice, and the other ingredients together in a sweet and pleasant drink.

Такий «перетин» спостерігаємо й у використанні сенсоризму *minerality*, який використовується для опису обох вищезазначених відчуттів:

Notes of floral honey shine in every drink, with a nice malic sweetness, citrus acidity, and just a touch of minerality.

Крім того, окремі лексеми можуть позначати як одоративні, так і смакові характеристики, зокрема *sweet* (*sweetness*), *spicy*:

The original version used cow's milk and mulling spices – it was sweet, spiced, and a bit citrusy.

I don't want to give away our blend but it definitely gives the illusion of eggnog with a sweet and creamy texture and spicy aroma.

Сприймання на дотик. Ця група сенсоризмів дещо відстає за чисельністю від двох попередніх, що пояснюється периферійним значенням такої рецептивної лексики для означення якості кавової продукції. У матеріалі дослідження найбільше одиниць зі значенням «сприймання на дотик» виявлено в описах супутніх страв, які подають у кав'ярнях. Зокрема, це лексеми *crispy*, *crispness*, *crunchy*, *melty*, *creamy*, що вказують відчуття в ротовій порожнині.

Delicious toasty-roastiness we find in the crust of bread, the seared sides of a steak, a crispy french fry or potato chip, and of course the roasted coffee bean.

Coffee Blossom Honey has a delicate taste, with floral notes and significantly greater crispness and clarity.

You can find triangle masa shapes filled with classic Mexican flavors called tetelas, round fried filled masa cakes called memelas, or crunchy flat tortillas topped with ingredients called tlayudas.

I will eat the entire box, which is shaped like a Christmas tree and full of delicious, melty, creamy dreamy chocolate peppermint squares.

У проаналізованих текстах новин оприявнюються сенсоризми, пов'язані з оцінкою температурних характеристик: *heat*, *hot*, *cold*, *chilled*.

Because there is no heat from the alcohol, just a touch of tonic is needed; you'll want to let the spirit do most of the talking.

Serving directions from Kin include mixing with oat milk – we are talking about a Brooklyn-based adaptogenic beverage company in 2022 after all – and serving hot or cold. For my taste, I prefer it neat and lightly chilled.

Умотивованим видається використання для характеристики тактильних відчуттів в описі меблів, виготовлених із мішків для кави:

And now, one artist is completely rethinking the textile, transforming the often-rough coffee bag material into soft furniture.

The matte texture also felt really good in your hands.

Лексеми на позначення загального дотикового сприйняття не є поширеним у відібраних для дослідження текстах.

There's something about – which goes very hand in hand with where coffee is – there's something in line with the physicality of a book, there's a tactile feeling, there's a different kind of aesthetic experience than holding your phone or watching something on Instagram.

Л. Наваріні та його співавтори у статті про класифікацію термінів на позначення текстури еспресо підкреслює потребу у встановленні кореляції лексики на позначення відчуттів текстури й об'єктивних показників вимірювання якості цього напою [8]. В одному з новинних текстів натрапляємо на такі перцептивні характеристики еспресо:

This included dry ice clouds, music, videos, and a sphere the judges were to hold to simulate the Eugenoides espresso's "round body and slippery texture."

Сприймання зором. Це найменш чисельна група сенсорної лексики в проаналізованому контексті. Чільне місце в ній належить прикметникам

на позначення кольорів, «оскільки колір є однією з фундаментальних диференційних ознак об'єкта» [6, с. 8]: *white, red, rose, orange, green.*

Though they align with broader wine designations – white, red, rosé, the occasional orange – that's about where the comparisons end.

First it was the stunningly colorful green coffee bags from exporter Raw Material and then later in the year burlap found its way into maybe the greatest coffee sneaker ever made.

Також наявний іменник на позначення кольору, утворений за асоціацією – *miliness*.

When we talk about a White Russian we are talking about three things: sweetness, miliness, and coffee booze.

Решта ідентифікованої сенсорної лексики на позначення сприймання зором стосується загального візуального сприйняття: *aesthetically-pleasing, color pallet.*

From the very beginning, my goal for my coffee packaging was something simple, minimal, and aesthetically-pleasing to the eye.

We love the color pallet and geometric design she came up with!

Висновки. Виявлений нами розподіл сенсорної лексики за каналами сприймання логічно зумовлений тим, що традиційними характеристиками кавової продукції та супутніх десертів, що опиняються в полі зору авторів новин сайту “Sprudge”, є аромат і смак, тоді як зорова й дотикова перцепція є периферійними у визначенні її якості. Спостерігаємо перехрещення груп «сприймання на смак» і «сприймання на запах», адже дегустатори кави використовують поняття «ноти» як дескриптор аромату і смаку. Перспективи подальших досліджень в окресленому напрямку полягають у вивченні специфіки функціонування сенсорної лексики в інтернет-новинах, що висвітлюють стан розвитку підприємств харчової промисловості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Василенко Г. Сенсоризми в англomовному туристичному тексті. *Тиждень науки*. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 18–12 квітня 2016 р. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. С. 549–551.
2. Гливінська Л. Перцептивний фрагмент мовно-поетичної картини світу (на матеріалі творчості українських шістдесятників). *Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова*. 2014. Вип. 11. С. 33–38.
3. Еримизина Е., Полховская Е. Сенсорика в творчестве Джанет Уинтерсон. *Ученые записки Крымского университета им. В. Вернадского*. 2015. Том 1 (67). № 3. С. 108–112.
4. Змієвська О., Козачишина О. Єдність семантичного та когнітивного аспектів проявів авторської сенсорики в художньому тексті. *Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи: збірник матеріалів II Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (28–29 березня 2019 р.)*. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. С. 64–69.
5. Кльцова О. Одоративна лексика в художній творчості Андрія Кузьменка («Скрябіна»). *Лінгвістика*. 2018. № 2 (39). С. 143–149.
6. Тулюлюк К. Лінгвопрагматика сенсоризмів у гендерному вимірі (на матеріалі англійськомовної прози початку ХХ століття): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Чернівці, 2016. 23 с.

7. Шапочка К., Москаленко В. Поняття «сенсорна лексика у лінгвістичному аспекті». *Мова і культура*. 2013. Вип. 16. Т. 1. С. 221–224.

8. Navarini L., Cappucio R., Liverani F. S., Illy A. Espresso coffee beverage: Classification of texture terms. *Journal of Texture Studies*. 2005. 35 (5). P. 525–541.

УДК 811.161.2'373.23:821

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.48>

**ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ АНТРОПОНІМІКОН У РОМАНАХ
АНДРІЯ КОКОТЮХИ «ЖИТТЯ НА КАРТУ. КИЇВСЬКА СИЩИЦЯ»
ТА «ЗЛАМАНІ ІГРАШКИ. КИЇВСЬКА СИЩИЦЯ»**

**PROPER NAMES OF THE LITERARY HEROES IN THE NOVELS
BY ANDRIY KOKOTYUKHA “LIFE ON THE MAP. KYIV DETECTIVE”
AND “BROKEN TOYS. KYIV DETECTIVE”**

Бегеш А.І.,

orcid.org/0000-0003-0430-2447

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Ужгородського національного університету

Стаття присвячена дослідженню літературно-художніх антропонімів як важливої складової онімного простору детективних романів сучасного українського письменника Андрія Кокотюхи.

Наша мета – дослідження літературно-художніх антропонімів, що функціонують у детективних романах А. Кокотюхи «Життя на карту. Київська сищиця» та «Зламани іграшки. Київська сищиця». Наше завдання – виявити всі літературно-художні антропоніми, з'ясувати їхнє енциклопедичне та інформаційне навантаження, визначити роль онімів у розкритті мисленнево-емоційного світу героя і творчому задумі автора. Методи дослідження зумовлені специфікою онімного матеріалу, який потребує системного підходу і використання традиційного описового методу і його основних прийомів: спостереження, інтерпретації та узагальнення. Функційне навантаження літературно-художніх антропонімів визначено методом контекстуального аналізу. Дистрибутивний аналіз допомагає виявити приховану оцінку інформацію в семантичній структурі онімів, а також дослідити використання узуальних і оказіональних одиниць авторського ономастикону. Стилістично-контекстологічний підхід дає змогу встановити емоційно-експресивний зміст онімів як складника художнього тексту.

Доведено, що талановитий майстер детективного жанру А. Кокотюха вміє створювати образи і вдало давати їм найменування. Допасовуючи назву до характеру персонажа, його вигляду, роду занять, автор намагається налагодити гармонію між героєм та його іменем.

З'ясовано, що літературно-художні антропоніми мають значний характеристичний потенціал і виконують найрізноманітніші функції. Зафіксовано цілу низку інформаційно-оцінних літературно-художніх антропонімів, серед яких виділяються найменування, що характеризують персонажа за зовнішніми ознаками (вадами, виглядом, розумовими здібностями), за родом діяльності, за манерою поведінки. Значну частину досліджених літературно-художніх антропонімів становлять прізвиська. Серед проаналізованих літературно-художніх антропонімів трапляються експресивно-оцінні зі здрібно-пестливими формантами, які також служать характеристикою персонажа.

Ключові слова: апелятив, ім'я, літературно-художній антропонім, персонаж, прізвисько, прізвище, функція.

The article is devoted to the study of the proper names of the literary heroes as an important component in the onymic space of the detective novels by the modern Ukrainian writer Andriy Kokotyukha.

Our purpose is to study the proper names of the literary heroes that function in the detective novels by A. Kokotyukha “Life on the map. Kyiv detective” and “Broken toys. Kyiv detective”. Our task is to identify all proper names of the literary heroes, to find out their encyclopedic and informational load, to determine the role of onyms in revealing the mental and emotional world of the hero and the author's creative intention. Research methods are determined by the specificity of onymic material, which requires a systematic approach and the use of the traditional descriptive method and its main techniques: observation, interpretation and generalization. The functional load of the proper names of the literary heroes is determined by the method of contextual analysis. Distributional analysis helps to reveal hidden evaluative information in the semantic structure of onyms, as well as to investigate the use of usual and occasional units of the author's onomasticon. The stylistic-contextual approach makes it possible to establish the emotional and expressive content of onyms as a component of the literary text.

It has been proven that A. Kokotyukha, a talented master of the detective genre, knows how to create images and successfully name them. Matching the name to the nature of the character, his appearance, occupation, the author tries to establish harmony between the hero and his name.